SYYSNUMERO

N:o 4 • 1937

Soittimia

JA NUOTTEJA KAIKKIA LAJEJA

myy edullisimmin

R.E.Westerlund O.Y.

MUSIIKKIKAUPPA

Oulu, Asemakatu 15 - Puh. 3039

Oppi- ja lukukirjoja

KIRJOITUS-, LASKU- JA
PIIRUSTUSTARPEITA
OPETUSVÄLINEITÄ

Pohjalainen Kirjakauppa Oy.

Oulu, Kirkkokatu 17 — Puhelin 2202

ELOKUVATEATTERI

GERMANIA

OULU, PAKKAHUONEENKATU 22
PUHELIMET 2722 JA 2091

VALIKOIDUT OHJELMAT
Oy Suomen Filmi-Teollisuus ja
Oy Suomi Filmin uutuudet

PARHAAT MAHDOLLISET ÄÄNILAITTEET

AHJO

2.VUOSIKERTA

nuoren kansallisen suunnan sivistysjulkaisu. — Konttori: Oulu, Honkalinna. Puh. 3245

● Tilaushinta v. 1937 Smk. 20:- koko-, Smk. 15:- puolivuosikerralta. Irtonumerot 4:—.

„Kulttuurikriisi"

"Nykyiset kansat pelastuvat kehittämällä voimakkaita yksilöitä, eivätkä suojelemalla heikkoja."

*

"Uhri näyttää olevan välttämätön edistyksen ehto."

*

"Sivistyksen tarkoitus ei ole tieteen ja koneiden, vaan ihmisen kehittyminen."

*

"Aineellisuuden ylivalta ja teollisen uskonnon opinkappaleet ovat havittäneet sivistyksen, kauneuden ja moraalin, sellaisina kuin kristillinen sivistys, nykyaikaisen tieteen äiti, ne käsitti."

*

"Moraalinen taju on miltei kokonaan syrjäytynyt nykyisestä yhteiskunnasta."

*

"Ponnistustemme päämääränä tulisi olla täydellisten ihmisolentojen kehittäminen."

*

"Paljon suuremmassa määrässä kuin tiede, taide ja uskonnolliset menot, moraalinen kauneus on kulttuurin perustana."

Alexis Carrel, teoksesta "Tuntematon ihminen."

Uudistumisen voima ja tulevaisuus

Ellei yksilö tai yhteisö sisällä itsessään kasvun ja uudistumisen voimaa, puuttuu siltä tulevaisuus — tässä piilee kaiken kehityksen salaisuus.

Täytyy joutua saarrostilaan, lopulliseen umpikujaan ennenkuin aletaan oivaltaa, mihin materialismi johtaa ellei ole suunnannäyttäjänä järkkymättömään totuudellisuuteen pohjaava aatteen voima: päädytään romahdukseen.

Aikamme kehityksen tempo on nopea. Puut, jotka eivät tee hedelmää, hakataan lahoina pois. Ja nuoriso ei jaksa elää ilman aatteen voimaa, sen on kyettävä voimatekoihin välttyäkseen vajoamasta liejuun ja epätoivon suohon, mihin aineellisuuden orjuus johtaa. Elämme syvyydessä vaikuttavaa kriisiaikaa, ongelman ratkeaminen riippuu uskalluksesta. On jännittävää odottaa, mitä huominen päivä tuo mukanaan.

AHJO

NUOREN KANSALLISEN SUUNNAN SIVISTYSJULKAISU

Toimittaja: YRJÖ KOIVUKARI Kansi: MIKKO ASUNTA

1937 • Syyskuu • No 4

TAKOJA

MAAN GRANIITTISEEN ALASIMEEN
LYÖN VASARANI KÄSIN VOIMAKKAIN,
JA LAULUIN PARVI KIRPOO SINGAHTAIN
JA TULTA LYÖDEN PILVIKORKEUKSIIN
JA SATAA JÄLLEEN
MAAN TUMMUUTEEN
JA IHMISSIELUIHIN

KUN UUPUNEENA VASARANSA PUDOTTAIN
TAUKOO HERÄTTÄJÄ MAAILMAIN,
NÄÄ: HIMMEÄSTÄ HÄMÄRÄSTÄ YÖN
JO KAIKKIALTA UUDEN TIEDON LOIMU HOHKAA

EINO PITKÄKOSKI

Uuden runouden olemus

— Kauneus ei enää riitä. Tähän kätkeytyy olevan runouden tragiikka. Menneisyyden tähdet ovat jo kuolleet, niitten luomat tiet eivät enää kestä nykyisyyttä ja tulevaisuuteen syntyvät toiset tiet. Tuntuu, kuin läpi koko ihmiskunnan sielun soisi nyt jo se uusi sävel, mikä avaa tietä puhtaalle henkisyydelle. Ja on kummallista havaita, että nykyisyys, joka miltei kokonaan on materian jäädyttämä ja porttomaisen laskelmallisuuden läpitunkema, on sittenkin vain vaihe, vain lyhyt, ›imeä tuokio historian peilissä. Tämä peili on lahjomaton syvyyksien löytäjä, sillä sitä ei petä muoto, mikä pimittää nykyisyyden.

Totuudet ovat aina olleet kuin avoimet ovet, mutta kuka on uskaltanut elää ne. Vanhat tähdet sammuvat hitaasti, sillä pimeys olisi kaiken hauta, ellei uusia näkyisi taivaanrannalla. Ne ovat jo sinne ilmestyneet, ne ovat jo meissä, nuo rehelliset, kirkkaat tähdet ja pelon varustukset hajoavat vitkaan. Kaikissa meissä on tuo tutkimaton taivaanranta ja tuo salainen mahdollisuus: Nähdä oma itsensä kuin runoilija, joka elää sielunsa runon. Kauneus ei enää riitä.

Runo, joka tavoittelee kukkien kirjavuutta, olematta vain ajatusten peite, on jo valhe sinänsä. Se on nauttivan tunteen luoma itsekäs harha, vailla syvyyksiä, tyystin vapaa siitä todellisuuden tuskasta, mikä täyttää runoilijan, joka luo sielustaan taidetta. Siksi voikin sanoa, että vain hän, joka ensin etsii ja löytää sielunsa, voi etsiä ja löytää ihmiset ja sielut. Vain hän, joka elää tuon järkyttävän rajalla käynnin, mikä tapahtuu ihmisessä, hänen havaittuaan vanhojen totuuksien rauhaan hajoavan kuin tuhka todellisuuden tuulten tieltä ja itse jäävänsä alastomaksi. Ja nähtyään valheet totuuksina ja totuudet valheen koirina, hän ei voi muuta kuin itkeä sitä, että ihmiset jaksavat vielä nauraa, olematta ihmisiä. Tästä alkaa runoilijan tie, ihmisen ja lapsen tie.

Kaikki epäoleellinen usva väistyy ja tyhjän alta virtaavat ne suuret vedet, mitkä avaavat tietä tietoiselle henkisyydelle. Ei sille henkisyydelle, mille moraali on pakko ja velvollisuus, ei sille Jumalan etsimiselle, mikä toivoo tähtiä, tai hautaa, vaan sille ainoalle ja todelle aatteelle, mikä on ihminen itse.

Tässä on uuden runouden olemus. Tähän kätkeytyy se ainoa ja tosi etsiminen ja löytäminen: Jumala, tai saatana. Materia tai henki. Muuta ei enää ole. Tuho, tai vapaus! Kylmät tosiasiat ovat enää jäljellä. Ja vain kirkkaat ja kovat henget, jotka eivät ole muuta kuin uskollisia omalle äänelleen ja sisäisesti täysin vapaita aineen asioista, luovat ne uudet runon tiet ja uudet tähdet, joita vailla ihmiskunta on tuhoutuva.

Uusi runo on käyvä läpi todellisuuden, ei siitä pois. Jos sen kauneus ei kestä, on kauneuden kuoleminen, sillä totisin ja ylpein intohimo olkoon: Vain asia, ei muoto. Näin tulee runous olemaan vain ajatusta ja todellisuutta ja täten todellisuus tulee muuntumaan runoudeksi vain ajatusten

Jatk. siv. 5

KIRJAILIJAT PUHUVAT

Ahjon kiertokysely kuivui jokseenkin tehottomaksi. Pohjalainen voima on poissa, se huutaa vain rahaa. Ajan sairaus, sielulliseen halvaustilaan jäädyttänyt pelko sulkee suut. Ennen oli henkinen pelottomuus päämäärä, nyt se on kuolemaan tuomittua.

*

Kirjailijan ikuinen kompastuskivi — raha.

Ahjon monista kysymyksistä keskitän ajatukseni noissa kysymyksissä vilahtelevaan rahaan suhteessa taiteilijaihmisen elämään. Sanoisin lyhyesti: tuo siunattu, kirottu kappale, kaiken olevaisen kapistus — raha!

Sitä ei kai olla pitäisi, mutta sen kai sittenkin täytyy olla, koska emme ole kristillisessä mielessä kommunisteja.

Minun on pakko mitata elämäni lanka tuolla kirotulla mittarilla — rahalla. Se on kärsimykseni maljan pohjakalkki, se on koko olemukseni huutavan ääni korvessa.

Jos minulla on tuhatlappunen taskussa kävellessäni pitkin pahaa maailman kujaa, ovat askeleeni paljon varmemmat kuin silloin, jolloin ei taskussani ole ropoakaan. Jos minulla on rahaa pankissa, tunnen olevani joku porvari, jolle köyhän täytyy nostaa hattuaan. Jos minulla on vakinaiset kuukausitulot, joita ei ulosottomies ryöstä, niin olen vähintään yhtä onnellinen kuin miljonääri, joka halveksii vastata minun hätähuutooni. Mikä minä olen Teidän elättäjänne? tokasi kerran eräs tunnettu rikas, kun hädässäni pyysin apua häneltä, joka hyvänä hetkenä (kunniansa vuoksi) oli tullut minua auttaneeksi. Vastasin tuolle suurelle herralle: anteeksi, en tarkoittanutkaan elättämistä, vaan auttamista. Mutta asia ei sittenkään muuttunut — hän ikäänkuin loukkaantui. Tunnustan, että jos itse olisin rikas ja ihmiset alati minulta kerjäisivät, olisin vaarassa tulla yhtä itsekkääksi kuin tuo mainitsemani porho, joka ei suinkaan ole rikkahiston rikkaruohoa. Meillä köyhillä nälkätaiteilijoilla on se väärä maku suussamme, että rikas muka voi aina auttaa, jos tahtoo. Hänet kai kynittäisiin puhtaaksi, jos hän aina auttaisi! Mutta me mestaroimme koko hänen elämänsä: antakoon vuosittain, kuukausittain määrätyn summan liikaa rahaa köyhille — tietysti juuri minä tahdon olla yksi niistä, joita hän säännöllisesti auttaa!

Meidän kerjäämisemme on hyvin itsekästä, se ei perustu edes persoonalliseen tuttavuuteen. Ja lopuksi se meitä iljettää, hävettää, harmittaa. Tuo kirottu kapistus — raha!

Se on varmasti meidän koko elämämme onnettomuus. Jos ei meidän tarvitseisi tavoitella rahaa, olisimme onnellisemmat, olisimme enemmän omat itsemme. Me näemme muilla rahaa, itsellämme emme — siksi pyrimme olemaan samanlaiset. Me vain himoitsemme rahaa, mutta meiltä puuttuvat kaikki edellytykset itse hankkia rahaa. Kun meillä olisi edes intohimo k i r j o i t t a a rahaa, niin tietysti meillä rahaa olisikin, mutta mehän juuri erotamme visusti rahanhimon taiteellisesta luomistyöstä.

En m i n ä ainakaan voi oppia kirjoittamaan rahaa, kuten kai monet ammattitoverini ovat oppineet. Ja siksi jäänkin kärsimään tätä ikuista kirousta

(Postimoottori tulee — keskeytän!)

Ilmari Kianto

AVATUSTA PÖYTÄLAATIKOSTA

Käsitys muodosta.

Taiteen kirjanoppineet korostavat lakkaamatta muodon tärkeyttä taideteoksen arvoa mitatessa. Tämänsuuntaisten muotovaatijain taholta nojataan tavallisesti ennen tuotettuihin esikuviin, joiden perusteella he ovat luoneet muotokäsityksensä. Mutta näin päädytään tyhjän kiiltokuvamaisen, teknillisen taitavuuden tavoitteluun — taiteeseen, josta tulee valheen peittäjä, ei sen paljastaja.

Elävä, jalo sisältö synnyttää tietysti jalon, plastillisen elävyysherkkyyden itsessään sisältävän muodon. Mutta onko aikana, jolloin kaikki jalo, kaikki henkisen ylevyyden tuottama korkein arvomaailma on vainottua, tukehtumaan tuomittua, sellaiselle jalolle muototaiteelle mitään kasvun mahdollisuutta? Eikö sen syntyminen sellaisessa ajassa jo itsessään ole valhe? Muodon täytyy olla itsessään ajan liikunnallisen rytmin, sen aaltoilun ja — kamppailevain voimain kuvastaja. Näin muoto ilmentää asian, on sisäisten luomistekijäin kuvastaja. Niinkuin kaikki, muuttuu myös käsitys muodosta joka hetki. Uusi aika kehittää verhokseen uuden muodon. Kaikki l u o v a on vastustuksen murtamista, ikuista etsintää.

Taide kasvatustekijänä.

Taiteilija on pappi, kasvattaja. Taiteen tehtävä on kauneuden ja totuuden vaaliminen.

Taide ilmentää elämää, sen pyrkimyksen suuntaa, vastavoimien kamppailua. Ennen kaikkea s a n a n avulla ilmaistu taide sisältää aina pyrkimyksensä suuntaa ilmaisevan tendenssin.

Taiteen aito syntymistapa on itsessään aina sisäinen, synnyttämisen pohjalähteenä polttaa titeilijan sielussa palava tuli.

Taiteilija, jonka tuli on sammunut, ei ole enää taiteilija, vaan taiteen harjoittaja. Tällaisen ulkokohtaisen kuolleen järjen ja pelkän tekniikan avulla tuotettu taideteos voi olla ulkonaisiin vaatimuksiin nähden joka suhteessa täydellinen, mutta se on hengetön, siitä ei lähde mitään herättävää vaikutussäteilyä, se ei puhu. Tällaisen taiteen vaikutus on jäädyttävä.

Varsinkin runouden lävitse kulkee suuntaan tai toiseen vaikuttava tunne- ja ajatusvirta, jonka intuitiivinen vaikutus leviää lukijaan itsetiedottomasti. Materialistinen taide on laadultaan siveellistä ihmistä rappeuttava.

Ilmassa väreilevät ajan aatteelliset tunnusmerkit ovat toiset kuin vielä muutama vuosi takaperin. Materialismi eri ilmenemismuodoissaan on saanut tuomionsa. Alkaa olla pian suorastaan tieteellisen psykologian valossa todistettua, miten materialistinen, pelkkä laskelmalliseen hyötyyn ja "järkeen" perustuva ajattelutapa johtaa ihmisen henkisten voimien surkastumiseen, lopulta romahdukseen.

Taiteilija on kasvattaja. Hänen työnsä arvo voidaan punnita vasta tulevien sukupolvien puntarissa.

Kirjallisuuden tutkimuksen hedelmättömyys.

Meillä on valjottu olotilaan, että pääoman painostuksesta kirjoitetaan mainoskirjoja elävista "suurmiehistä" — kuolleita ei uskalleta lähestyä. Tämän uskoisi olevan syvimmin loukkaavaa itselleen asianomaisille, sillä näin heidät pannaan sellaiseen valoon kuin heidän maineensa ei kestäisi ilman pönkittämistä. Näin, kun vallitsee porvarillisen taidekäsityksen kukoistus. Kestää vielä kauan ennenkuin uskalletaan rohkean rehellisesti käydä käsiksi esim. Eino Leinon, Joel Lehtosen, Uuno Kailaan elämäntyön tutkimiseen.

Y. K.

Henkiset vaiko taloudelliset johtajat

Valhetta ei voida salata varsinkaan henkisen kulttuurityön alalla. Historian tuomio on ankara erehdysten ja heikkouden punnitsijana. Siksi voidaan luottaa, että silloin, kun henkisille johtajavoimille pyritään valmistamaan suojaa objektiiviseen harkintaan esille tulevien kysymysten ratkaisussa, syrjäytyy laskelmoiva hyötytavoittelu ja tulee määrääväksi syvenevä vastuunalaisuuden tunto.

Nykyistä edellisen korkeakonjunktuuritilanteen vallitessa oli vallalla olevan aatesuunta toinen. Materialistinen huijaus korotettiin oikeudeksi. Tämän moraalihöltymisen seurauksena tuotettiin esim. kirjallisuutta, jonka lukemista sen pinnallisen typeryyden ja tahmean rappiohengen tähden nykyhetken ihmiset (samat ihmiset!) tuskin sietävät ajatella. Mutta kustantajat tekivät rahaa ja heidän mielivaltansa orjiksi sortuneet "kulttuurikriitikot" hikoilivat löytääkseen tuon taiteen hienoudet myös yleisön tajuttaviksi.

Uudistunut kulttuurihenki on saanut aikaan suurta puhdistumista. Sivistystyöntekijäin on taisteltava joka taholla ettei henkisten johtajain arvovaltaa voida syrjäyttää heidän alueilleen kuuluvain kulttuurikysymysten ratkaisussa.

Minä

Mä tiedän: Ei mua auta,
ei rukous, ei hauta.
Jos pelon vanki lienen,
Saan myöskin elon pienen.

On mulla hauta, aurinko
ja vapaus, — ei kohtalo.

LAURI HELES.

Iltanuotiolla

Pyhä hehku rinnoissa palaa
iltanuotion räiskyessä.
Tuli nuotion uskoa valaa
illan yöksi hämärtyessä.

Veli kuuntele tarinat nuo,
mi illan hämyssä kerrotaan.
Lieskat leirivalkean intia tuo.
— Silloin suuriin uskotaan.

Moni sydän hehkuun syttyy.
Monen mieli aatoksen saa:
Milloin kärsimyskalkkimme täyttyy,
milloin vapaa on Karjalanmaa?

Pyhä hehku rinnoissa palaa
iltanuotion hiiltyessä.
Hiillos nuotion vaativi valaa
yön tumman hämärtyessä.

PAULI LÄHDE.

Jatk. siv. 2

tietä. Sielun on taisteltava itsensä vapaaksi, unet eivät enää kestä, sillä ajan laskelmallinen pahuuden piiri on tietoisen saatanan syvin verkko. Ja siksi voi vain tietoinen henkisyys luoda ne uudet tähdet, ne tunnukset, jotka ohjaavat ihmisen kulkua eteenpäin. Nykyisyys on valloitettava menneisyyden hinnalla, sillä sen opetukset ovat liian vaarallisia uudistettaviksi. Hän, jolla on rohkeutta käydä uuteen, ikäänkuin syntyä aivan uuteen muotoon ja sisältöön ja syvän intuution läpi välittää tuo uusi muoto ja sisältö ihmisille on puhaltava sen uuden runouden ensi fanfaarin, joka on ihminen itse. Ja näin tulee kukin luomaan oman runonsa ja löytämään ja elämään oman säveleensä, oman sielunsa. Se on ainoa sävel, syvin ja kirkkain ääni, ainoa tosi ja etsimisen arvoinen taivaanranta meissä ja kaikessa. Siihen kätkeytyy Jumalan sielu.

LAURI HELES

LASIKUPLA

"Tahdon kirjoittaa nämä vajavaiset rivit ennen kuolemaani rukouksella, että ne joutuisivat edes yhden ainoan ihmisen käsiin, joka ne luettuaan saisi valoa pimeään. Tunnen, että kykyni kuvata menneitä kokemuksiani on puutteellinen, mutta tiedän, että minulla ei ole jälellä pitkästi elon aikaa, ja velvoituksen tunne antaa minulle voimaa. — Lukijan sisäinen silmä luokoon valoa siihen, mitä ei puuttuva kykyni riitä valaisemaan."

"Ruumiini muuttuu päivä päivän jälkeen alati sairaammaksi, mutta sieluni on saanut valosta aavistuksen. Ympärilläni on ollut lasikupla, sen vahvat seinät eivät ole päästäneet sumua haihtumaan. Siksi on elämäni ollut pitkä yö."

"Elämäni on ollut pitkä yö, mutta — kiitos vanhan rippi-isäni, sumu alkaa haihtua, alan nähdä alati kirkkaammasti. Elämäni on ollut pitkä yö, mutta tuo yö on poistanut tajunnastani sellaisen, mitä ihmiset käsittävät sanalla pelko. Minusta on kadonnut pelko, uskallan katsoa suoraan totuuteen. Tai oikeammin, asiat ovat kääntyneet ympäri aivoissani, en uskalla enää kiertää totuutta, en uskalla valehdella, sillä tiedän, että silloin alkaisi ympärilleni muodostua jälleen lasikupla, ja minä eksyisin oudoille teille."

"Paikkaa missä olen, nimittävät viisaat ihmiset mielisairaalaksi. Minä itse tiedän kokemuksesta, että todella pimentyneitä täällä ei ole montakaan. On vain niin, että kaikki, jotka tänne joutuvat, ovat alkaneet nähdä asiat vähitellen eri tavoin kuin ihmiset tavallisesti. Siksi heitä on vaikea ymmärtää."

"Olen jäänyt tänne tahtoen käyttää elämäni viimeiset päivät työhön näiden seinien sisällä, missä olen saanut kokea elämäni suurimman ihmeen. Täällä murrettiin itsekkyyteni kuori, sumu pääsi haihtumaan ja aloin aavistaa, mitä on taivaan valo."

"Elämäni on ollut pitkä yö. Sieluani ovat ympäröineet vihan ja sekasorron voimat, ja siksi lasikuplani seinät alati vahvenivat, sumu muuttui alati sakeammaksi. Tiesin olevani paha, odotin iskujen antajaa, mutta koska viha vallitsi sydämessäni, lyötiin minua takaisin vihalla, ei rakkaudella. Siksi lasikuplani seinät alati vahvenivat."

"Minä tiedän, että äitini oli puhaltanut tuon lasikuplan ympärilleni varmaan jo syntyessäni. Aloin aavistaa jo sangen varhain, että en ollut äitini puolelta toivottu lapsi, ja siksi aloin vihata äitiäni. Minä käsitän nyt, että äitini oli omasta itsestään aavistamaton. Minä käsitän nyt, että isäni vaikutuksesta minussa samoin kuin isässäni alati palava vihan ja vastenmielisyyden tuli äitiä kohtaan herätti hänessä ne voimat, jotka muuttivat kylmäksi elämäni, pimentäen sielustani kaiken valon."

"Minä muistan selvään, kuinka jo aivan lapsena ollessani joka kerta, kun äiti katsoi minuun tai lausui nimeni oli hänen ilmeensä aivan toisenlainen, jos isäni oli läsnä. Kahden ollessamme hän oli minulle useimmiten kylmä ja välinpitämätön, mutta isäni läsnäollessa hän koetti olla hyvä, koetti mairitella. Mutta minä en hänestä välittänyt, vaan pakenin isäni turviin muuttaen hänet tällä tavoin entistään katkerammaksi. — Minä tiedän kyllä, että äitini rakasti minua omalla laillaan. Mutta hän oli raju ja voimakas, isäni hellä, siksi pelkäsin äitini tunteiden purkauksia. Näin alkoi lasikupla muodostua ympärilleni jo sangen varhain. Muutuin kovaksi joka kerta, milloin äitini vain yritti minua lähestyä. Ja näin työnsin minä äitini luotani päivä päivän jälkeen."

"Minä tiedän senkin, että olen ollut puolueellinen. En olisi saanut olla uhmaava äidilleni enkä syyttää häntä sentähden, että isäni alkoi juoda, sillä olihan isässäkin syynsä. Minä tiesin, että isäni oli minua kohtaan kokonaan toisenlainen kuin äitiä kohtaan, mutta minä en yrittänytkään asiaa parantaa, vaan kiihoitin isää jatkamaan yhä pitemmälle aloittamaansa suuntaan. Mutta minkä voin, etten rakastanut äitiäni? Ja minkä isä voi, ettei hän äitiäni rakastanut? — Eikö äidissä ollut syy?"

"Minä tiedän syynkin. — Äidillä oli isää karkeampi luonne, ja hän oli ahne. Hän kaikki asiat laski ajatellen vain omaa kunniaa ja rahallista hyötyään, kun isä taas ajatteli aina ensi sijassa, mikä on o i k e i n. Siksi isä ei voinut sietää hänen läheisyyttään, ja vain siksi äiti ei päässyt milloinkaan tajuamaan, mitä on rakkaus. Siksi isä häntä vihasi, sillä hän oli pettänyt isän. Hän on ollut kaunis, isää kehittyneempi, joten isä oli hetkeksi huumaantunut ja tullut tuntemaan hänet vasta sitten, kun ei päässyt enää perääntymään. — Huomattuaan tämän kaiken hän oli alka-

nut inhota äitiäni, ja hänen vastenmielisyytensä herätti vastenmielisyyden minussa."

"Minä tiedän nyt ja kai tiesin jo silloin, että tuo alti lisääntyvä sumu lasikuplani sisässä oli minun harhailevia ajatuksiani. Ja minä aloin aavistaa, että kun se on tullut niin sakeaksi, etten näe mitään sen läpi, olen minä mielisairas. — Kauheinta oli huomioita, kuinka kaikki käsittelivät minua sillä tavoin, että sumu lasikuplani sisässä vain alati vahvistui. Kun lääkärit puhuivat minulle ja katsoivat minuun, minä tiesin, että he tekevät minusta mielisairaan. Minä tiesin, että he tekevät minusta mielisairaan, sillä he eivät tietäneet minusta mitään. He selittivät omien aivojensa harhakuvitelmat minun sairaudekseni. Siten he kasvattivat lasikuplani kuorta vain alati vahvemmaksi, vaikka heidän olisi pitänyt lyödä se rikki, että sumu olisi päässyt virtaamaan pois. Mutta he eivät uskaltaneet lyödä rikki — he eivät uskaltaneet puhua totta, vaan valehtelivat. — Ihmiset tekevät toisistaan sairaita sentähden, että he eivät uskalla puhua totta, vaan valehtelevat."

"Ah, kuinka minä toivoin, että olisi tullut joku, joka olisi lyönyt lasikuplani rikki. Olisi lyönyt kaiken pusertavan pirstaleiksi, vapahtanut sieluni tukahduttavasta usvasta. Minä tiedän, että olisin kestänyt tuskan armottomuuden, mutta en sääliä ja valehtelua."

"Kerran oli eräs, joka olisi voinut lyödä lasikuplani rikki. — Minä rakastin Kaarloa, mutta Kaarlo ei uskaltanut. Minun sieluni on lintu — se tahtoo alati piilottautua. Ja minä näin, kuinka Kaarlo pelkäsi. Hän oli kuin äitini, joka lskee. — Sitten tuli hänen tielleen Helka, joka oli minua kauniimpi ja voimakkaampi. Minä olen kuin lintu, joka aina karkaa käsistä. Hän oli kuin lima, joka tarttui Kaarloon. Ja hän sekoitti Kaarlon ajatukset, osasi eksyttää hänet ajattelematta, mikä on o i k e i n ja ohjata hänet laskemaan. Heti nähtyäni Helkan ensi kerran, minä tiesin, mikä Helka on, mutta minä väistyin silti. En voi taistella minkään omistamisesta, mutta Kaarlo ei tätä asiaa ymmärtänyt. Kun havaitsin, että lahjani oli Kaarlolle liian piani, minä vavahdin sisäisesti ja yhtäkkiä lasikuplani seinät vahvenivat. Minun sieluni vetäytyi syvälle sumunsa sisään."

"Minä ymmärrän nyt, että muuttuessani Kaarlolle saavuttamattomaksi, minä työnsin hänet luotani, minä työnsin hänet suoraa Helkan syliin. Ja Helka kietoi hänet, käyttäen keinoja, joiden edessä olisin kauhusta kuollut. Minä ymmärsin, että Helka oli sellainen, joka sanoo rakastavansa, mutta ei pelkää toisen likaamista eikä omaa likaantumistaan. Itse olen tietänyt aina, että rakastaa voi vain silloin, kun on kokonaan puhdas. Tämän on isä minulle opettanut — isä, joka oli äitini lähellä likainen, mutta minun lähelläni puhdas."

"Minä aloin tuntea jo aivan pienenä vastenmielisyyttä äitiäni kohtaan ja etsiä isän läheisyyttä. Kun isä tuli työstä kotiin ja näki minut, muuttui hänen äänensä helläksi ja ilmeensä lämpimäksi, mutta äidin läheisyys hyydytti hänet. Minä kiipesin isän syliin ja tein siten äitini mustasukkaiseksi. Äiti tahtoi, että minä olisin rakastanut myös häntä ja tempoi minua toisinaan isän sylistä pois. Mutta minä kiedoin vain käteni yhä lujemmin isän kaulan ympärille, ja siksi äiti alkoi muuttua sekä isää että minua kohtaan katkeraksi, karkoittaen siten meidät yhä kauemmas luotaan."

"Kun olin kasvanut hiukan suuremmaksi ja päässyt käymään naapurissa, missä tutustuin Kaarloon ja Hiljaan, en tahtonut olla enää lainkaan kotonani. Viivyin usein iltaan saakka ja sitten pelkäsin mennä kotiin, sillä tiesin äidin toruvan minua kylmällä äänellään. — Siihen aikaan isä ei ollut enää kotona juuri lainkaan. Hän tuli usein kotiin vasta yöllä ja sai äidin itkemään ja syyttämään."

"Minäkin vihasin yhteen aikaan isää sentähden, että hän joi. Minä vihasin, kunnes aloin ymmärtää, miksi hän joi. — Aloin ymmärtää siitä, kun äitini pauhasi minulle Kaarlon tähden, koska Kaarlo ei ollut hänen mielestään kyllin rikas eikä sivistynyt. Silloin minäkin tahdoin osoittaa äidilleni, etten ansaitse hyviä enkä sivistyneitä. Kostaakseni äidilleni tahdoin mennä vaikka kadulle. Mutta minä en mennyt, ja sumu vahveni yhä lasikuplani sisällä. Toivon nyt, että olisin mennyt, sillä varmaan siellä kadulla olisi lasikuplani lyöty rikki. On parempi, että se lyödään rajusti, säälimättä ellei sitä saada rikki hellin käsin."

"Mutta minä en mennyt, ja sumu vahveni ympärilläni. Sain kuulla lakkaamatta, että olen ilkeä ja hermostunut. — Eräänä päivänä äitini vei minut lääkärin luokse, ja siitä saakhe alkoivat puhua t o i s e l l a t a p a a sairaudestani. Ja minä tiesin heti, m i k s i he alkoivat puhella toisella tapaa."

"Tähän aikaan vietteli Helka minulta myös Kaarlon. — Siitä saakka aloin karttaa ihmisiä ja aloin valehdella niinkuin hekin minulle valehtelivat. Yksinäisyydessä minä usein itkin, mutta heti ihmisten nähden katosivat kyyneleeni. Minä muutuin joko hiljaiseksi tai toisinaan rajun iloiseksi."

"Ihmiset olivat mielestäni raakoja, typeriä ja alhaisia. Joskus saatoin nauraa ja iloita heidän kustannuksellaan, mutta toisinaan sitten rajusti itkin. — Kotona minä ivasin usein äitiä, kävelin niinkuin hän kävelee, puhuin niinkuin hän puhuu. Tai pilkkasin lääkäriä ja pilkkasin rovastia. — Äitini oli niin tyhmä, ettei edes älynnyt tarkoitustani, van oli paremminkin huvitettu. Isä älysi, mutta siksi en pilkannutkaan ketään muuta kuin äitiäni isän nähden. Tiesin tuovani tällä tavoin isän vihalle lievitystä. — En ymmärtänyt, että tuollaisella toiminnallani keräsin päälleni omantunnon tuskaa, ja sumu vahveni ympärilläni."

"Kuori vahveni ympärilläni, kukaan ei nähnyt sisälleni. — Kaarlon, joka oli joskus aavistanut, olin karkoittanut luotani iäksi pois. Kun hän vietti häitään Helkan kanssa, sulkeuduin minä aluksi huoneeseeni. Mutta en kestänytkään yksinäisyyttä, vaan menin hei-

Jatk. siv. 10

RUNOT

VILHO HYTTINEN:

Kirkastus

TULENPALVOJAKO OISIN,
VALON HAURAAN VARTIJA —
TOKI EN.
SITEET MAAN —
OLEN MULTAA VAAN,
JOSSA JUMALA ASUSTAA.

KEN TUNNOSSAAN
HÄNET KUULLA SAA,
KUIN YLPEÄ OLLAKAAN
VOI HÄNEN ARMOSTAAN:
HÄN MINUSSA ASUSTAA.

— — —

LIKI MINUN
JUMALUUS.
JUMALA JOS OLLA TAHDON
JUMALA OON.

— — —

RAUKAN LAILLA SULJEN KUOREN.
TIELLE SILLE LÄHDE EN.
PÄÄSSÄ SEN MÄ NÄEN VUOREN,
RISTINPUISEN, VERISEN.

— — —

SITEET MAAN
KUIN VOI NE AHDISTAA.
KEN USKALTAA
NE KANTAA VAAN,
HÄN RISTIN KANTAA SAA.

ON TOTUUS HÄN.
ME VALHETTA VAAN
JA SIKSI ME SAMMUTAAN.
HÄN YKSIN VAELTAA
KIRKASTUKSEN TIETÄ JUMALAAN.

EINO PITKÄKOSKI:

Eloki

SYYSUSVA SOUTAA YLI T
KUUN METALLINEN VALO
RUISKUHILAIDEN UNEKSI
ON KAURAHALMEET PAA
JA KUPARINA VEHNÄ KI
— SYYSKYPSÄ LÄMPÖ SUI

TUNNEN, NÄEN:
MAAN RASKAAT LUOMET
— NE PEITTÄÄ LUMEN LI
KUN VIRTAIN UOMIIN KA

KUN LOMITSE YÖN LEHTE
JA AUTIUS VAIN JÄÄTÄÄN
MAAN UNET, TEOT OVAT
KUNNES JÄLLEEN
YLITSE LUMEN TULIKAAR
MAAN LUOMET AVAUTUV

JA KIERTOKULUN TULVA
TÄÄ POLJENTO ON LUONN
NÄÄN: AALLOT LYÖVÄT YL

E LÄVÄT

n runo

ANGON.
ÄLKEHTIEN SATAA
N LYHTYIHIN.
E VAALENTANUT,
ELTÄÄ.
USVAMEREEN.

NEEN KAARTUVAT.
A HELLÄVAROIN,
EET HELÄHTÄÄ.

TÄHTIVALO KIILTÄÄ
ENGITTÄÄ,
SÄHTYNEET,

T SINGAHTAA:
LUOMISPÄIVÄÄN.

ALTAA MINUT:
N, KAIKKEUDEN.
ELON, KUOLON RANTAIN.

PAAVO HYNYNEN:

Unelmien laulu

ÄSKEN UNIKOT TULTA PALOI,
ÄSKEN AURINKO
LAULUUN HEHKUVAN HENGEN
VALOI.

VAITI KUUNTELI KUUSISTO . . .

MAA OLI KAUNIS JA KUUMEINEN,
UNELMAT PURJEHTI PÄÄLLÄ SEN.

AAVISTUS
SANATON, MIELETÖN
JOSTAKIN NOUSSUT:
KUKKIEN KASVOJA KUIHTUMUS
JÄYTÄÄ JÄRKKYMÄTÖN.

— — —

IHMINEN MULLASTA NOUSSUT,
ÄLÄ TAPA
SIELUSI KUKKAISELÄMÄÄ.
KYLVÄ KAUNEUS JUMALAN
PELTOON,
KAUNEUS JÄÄ.

MAUNO MANNINEN:

„Voittaja"

SA KESTIT AAMUN NOUSUUN,
YÖN KAIKEN KAMPPAILIT.
ET TAIPUNUT, VAAN VOITIT,
UNT' AAMUN UNEKSIT.

MIT' AUTTOI TAISTOS YÖSSÄ?
JA MINKÄ VOITON TOI? —
VIUHAHTI NUOLI. — AAMU
MAAT KULTIIN KUKKIIN LOI.

Jatk. siv. 7

dän häihinsä illalla tanssimaan, tahtoen osoittaa, etten ollut rakastunut Kaarloon. Ja vielä pahempaakin — minä tahdoin tehdä Kaarlon ja Helkan elämän helvetiksi niinkuin sen tuona yönä teinkin. Nyt, kun kaikki oli myöhäistä, minä hajoitin Kaarlon ympäriltä sumun. Saatoin hänet tietämään, miten alhaisilla keinoilla Helka oli vietellyt hänet."

"Minä hajoitin Kaarlon ympäriltä sumun, mutta itseni ympärillä se muuttui sakeammaksi. Sinä yönä minä itkin katkerimmat kyyneleeni. Tunsin olleeni alhainen. Minä tunsin, mutta en tajunnut, sillä sumu vahveni ympärilläni. Ja aamulla oli lasikuplani kuori sellainen, että sen sisälle ei näkisi kukaan milloinkaan enää."

"Isäni näki, mutta ei hänkään kyennyt lyömään kuorta rikki, sillä hänet itsensä oli liannut jo pahan valta ja kehittänyt hänenkin ympärilleen kuplan. Siitä saakka minä vihasin ja halveksin ihmisiä entistä syvällisemmin. Tunsin kyllä itseni kurjaksi, mutta en tunnustanut, vaan päivä päivän jälkeen aloin selittää asioita toisiksi, mitä ne olivat. Kuljin mustaa virtaa yhä syvemmälle."

"Kuljin mustaa virtaa yhä syvemmälle, kunnes minut tuotiin tähän taloon. Näin lääkäreiden katseista heti, että olin toivoton tapaus enkä puolestani halunnut pois, sillä tahdoin olla toivoton tapaus. Minä tiesin, että olin mahdoton potilas, sillä he eivät saaneet minusta mitään selvää, vaan minä sain selvän heistä."

"Oli merkillistä, miten sumu väliin äkkiä väistyi ja minä näin aivan selvään heidän sisälleen. Minä näin heidän sisäisen likaisuutensa, näin miten he valehtelivat, mutta en ymmärtänyt, etteivät he olleet niin ilkeitä, vaan valehtelivat pelkonsa tähden. — Minä tiesin, että jos olisi ollut yksikään rehellinen, yksikään puhdas, olisin rakastanut häntä, mutta ei ollut ketään. Siksi en tahtonut tulla terveeksi, en puhtaaksi, vaan alati sairaammaksi, alati likaisemmaksi. — En lähtenyt kylpyyn, en ottanut heidän lääkkeitään."

"— Puhdistakaa ensin itsenne ja lääkitkää oma sydämenne, — sanoin kerran, muuttuen yhä kovemmaksi ja paatuneemmaksi. — Muutuin paatuneemmaksi, mutta luin silti illoilla raamattua, Kristuksen evankeliumeita ja sieltä tajusin kaiken. Usein itkin illoilla itseni uuvuksiin, heräsin sitten yöllä kauheisiin täristyksiin. Kutsuin hoitajattaren luokseni ja syöksyen hänen jalkoihinsa tahdoin pyytää anteeksi. Mutta hän ei kuunnellut minua, vaan antoi lääkettä, niin että nukuin, ja sumu vahveni ympärilläni."

"Miksi hän ei kuunnellut minua? Miksi hän antoi lääkettä? — kysyin aamulla herättyäni itsekseni. Mutta en saanut vastausta, en ymmärtänyt silloin sitä, että hän ei uskaltanut. Kaikki oli sumuista ympärilläni, kunnes keksin, että minut aiottiin nopeasti tappaa. — Siitä saakka näin lääkärien katseista heidän huomanneen, että kanssani oli oltava varovainen. Pian senjälkeen minut siirrettiin toiselle osastolle."

"Mutta oli merkillistä. — Juuri niinä hetkinä, jolloin sumu oli sakeimmillaan, oli sieluni herkin. Se vajosi jonnekin saavuttamattomaan syvyyteen. Sinne ei saavuttanut kenenkään katse, mutta sieltä se näki kaiken, tietäen jokaisen ihmisen ajatukset. Ja noina hetkinä oli kidutukseni syvimmillään. Jokaisen ihmisen puheet ja ajatukset minua vain rääkkäsivät ja kiduttivat. Etsin kirkasta, mutta tapasin vain mustaa. Etsin tukea ja voimaa, joka olisi minut vetänyt ylös, mutta tapasin vain painajia. Kukaan ei nostanut, jokainen painoi. Niin vahveni lasikupla ympärilläni ja sumu muuttui sakeammaksi. Se etsi epätoivoisesti edes pientä reikää päästäkseen virtaamaan ylös, mutta mitään aukkoa ei ollut. Se kiersi kehää, samaa toivotonta kehää ikuisesti. Ja minä tiesin, että tuo sumu oli minun eksyneet ajatukseni."

"Olin jättänyt kaiken ponnistelun. Näin, kuinka jokaisen ihmisen ympärillä oli sama ahdistava lasikupla, mutta heillä ei ollut vielä yhtä vaikeaa kuin minulla. Heidän kuplansa seinämissä näytti olevan reikiä tai huokosia, joista sumu pääsi virtaamaan ulos. Mutta omassani ei ollut. Ja minun täytyi paeta kaikki ihmisiä, sillä tuo likainen usva virtasi heistä minuun, tunkeutuen salaperäisiä teitä kuplani sisään, tahtoen tukehduttaa minut. Saavuttamattomassa syvyydessä poltti sielun tuli pakoittaen sumua laajenemaan, mutta minä tunsin toivotonna, kuinka jokainen usvapisara palasi takaisin samaan kohtaan jatkaakseen toivotonta kiertoaan."

"Näin kuluivat päiväni alati syvenevässä pimeydessä. Minä tunsin kaukaisen välinpitämättömästi, miten jokaisen ystävällisyys oli valheystävyyttä, kaikkien ilmeet teeskentelevіä ja kaksimielisiä. Minä tunsin, kuinka lääkärin rohkaiseva hymy vaihtui kiusaantuneeksi päänpudistukseksi heti, kun hän kääntyi minusta pois. — Minä juoksin yksinäisyyteen tahtoen kuolla, sillä tiesin olevani jokaiselle taakka. — Näin aloin suunnitella karkaamista ja itsemurhaa."

"Olin alkanut suunnitella itsemurhaa, mutta eräänä päivänä tulikin vapauttaja. Tuli voiman antaja, joka porasi reiän kuplani seinämään. Mutta, ah, hänen poransa jälki ei ollut armotonta, vaan sen poltto tuotti suloista, hellää tuskaa. Ensi kerran elämässäni olin tuntenut itseeni suuntautuneen rakkauden palavan liekin, joka avasi minulle tien Jumalan luo."

"Eräänä päivänä kuulin kahden hoitajani keskenään keskustellessaan lausuvan sellaisen nimen, joka yhtäkkiä sai leimahtamaan kaukaisia, unohtuneita kuvia tajunnassani. Esiin tulvi kuvia, aluksi kaukaisia, hämäriä, mutta vähitellen yhä selvemmiksi kirkastuvia. Olin kuullut vanhan rippi-isäni nimen ja sydämessäni oli alkanut lyödä. Näin edessäni ankarat, totiset vanhan miehen kasvot ja polveni alkoivat vapista, hiki kohosi ihoon. Minulle koitti taaskin aavistamattomasti ihmeellinen kirkastumisen hetki. Sumu väistyi pois, ja minä tiesin, että olin noiden kasvojen edessä kerran valehdellut. Tiesin, että olin epäpuh-

taana, vilppi sydämessä ottanut noiden kasvojen edessä kerran Herran Pyhän Ehtoollisen. — Olin häpäissyt pyhää . . . Tahdoin paeta, mutta minut tavoittivat evankeliumien äänet. Näin ympärilläni kaikkien pyhien miesten kasvot, tunsin Kristuksen hengen läheisyyden. Ja äkkiä näin ilmielävinä edessäni rippi-isäni kasvot, mutta en enää ankarina, vaan hellinä, kirkastuneina. Hän ojensi kätensä ja minä tartuin ojennettuun käteen."

"Hän viipyi luonani kauan, ja hänen sielustaan virtasi sieluuni rakkauden voima, joka sulatti lasikuplan ympäriltäni. Ja sumu alkoi haihtua, aloin nähdä kokonaan uudella tapaa. Hän puhui vain rakkaudesta, ja hän siunasi minut lähtiessään."

"Minulle on tuskallista kuvata tapahtumia rippi-isäni käynnin jälkeen. Siksi kerron vain muutamin sanoin säälittömistä ratkaisuista. — Minä olin tuhma, kuten aina, kutsuin äitini ja isäni luokseni — samalla kerralla. Ja he tulivat, mutta en tiedä liekö ollut sattuma vai mikä, että äitini tuli aikaisemmin, isäni vasta hiukan myöhempään. Olen koettanut ajatella nyt jälkeenpäin olisiko kaikki tapahtunut toisin, jos heidän tulonsa olisi vaihtanut järjestystä."

"Tapahtui niinkuin tapahtuu nykyään usein, että ihmiset itkevät lähelläni. Äitini itki ja hänet muutti kauniiksi tämä itku. Meidän ei tarvinnut vaihtaa monta sanaa, sillä meitä eroittanut pitkä uhman aika oli kummankin tähän sovintoon kypsyttänyt. Ensin oli välillämme lyhyt, jännittynyt molemminpuolisen odotuksen ja uhman hetki, mutta sitten murtui äkkiä pato, anteeksipyynnön kyyneleet sulattivat kaiken jään."

"Kun isä saapui, näki hän ensikatseellaan tapahtuneen. Mutta hänessä tulvahtikin ristiriitojen hyöky. Häntä huumasi ilo, kun sai nähdä minut parantuneena, mutta samassa leimahti kateus ja viha äidin muuttuneen olemuksen tähden. Hän ei ollut varmaankaan nähnyt äidin kasvoja kauniina muulloin kuin jonakin armon hetkenä heidän yhtymisensä alkuaikoina. Ja minä muistan itse, miten joskus, kun äidillä oli hyvä hetki ja hänen kasvoillaan yritti säteillä kauneus, alkoi minussa toimia tuo alhainen kilpailun vaisto ja minulle tuli kuin hätä sanoa myrkyttävä sana, sillä tahdoin nähdä äidin vain rumana ja hävinneenä."

"Nähdessään äidin nöyrtymyksen kauneus kasvoillaan viilsi isän sydäntä varmaan syvä tuska. Mutta hänet olivat ottaneet jo uhrikseen toiset voimat, sillä hän oli kulkenut itsensä paaduttajan tietä. — Hän lähti luotamme hävinneenä, antamatta hyvän voimalle sijaa sydämessään . . . Näin äidin katseesta tiedon, mihin isä meni, mutta en voinut enää syyttää. Äitini oli uupunut, ja minä ymmärsin hänen uupumuksensa."

"Keskustelin äitini kanssa tahtoen saada hänet tajuamaan, miten vyyhti, joka on keritty kovaksi vihan keräksi sielussamme, on rakkauden voimalla uudelleen purettava, miten voimme vetää luoksemme isän . . . Äitini lähti luotani rohkaistuneena, mutta kaikki oli myöhää. — Sain vasta pitkän ajan kuluttua tietää isäni kuolemaa koskevat järkyttävät yksityiskohdat. Tuona hetkenä tunsin mitä raskaimmin syyllisyyteni, mutta koin samalla elävästi, kuinka maan päältä tulevat iskut eivät minua enää murra."

"Helka on käynyt luonani myöskin, ja hänkin itki. Uskon, että hän muuttuu tämän jälkeen hyväksi miehelleen. Hänen ympärillään on ollut sumumaailma niinkuin ihmisten ympärillä on sumumaailma, vaikka he ovat syntyneet kirkkauden maailmaa luomaan."

"Joskus, kun istun ja ajattelen, minusta tuntuu sellaiselta, että hetkenä, jolloin ihmiset saavat aukon lasikuplansa seinämään ja sumu kirkastuu, lakkaa sekasorto ja sota, alkaa tuhatvuotinen valtakunta. Tahtoisin kuulua niihin, jotka eivät milloinkaan kuole . . . Tarkoitan kuolemalla vain toiseen elämään siirtymistä, mutta olen alkanut rakastaa oloa täällä maan päällä. Olen alkanut rakastaa elämää ja varmaan siksi juuri minun täytyy tuntea, että aikani rajan tällä puolen päättyy pian."

"Aikani rajan tällä puolen päättyy pian, mutta minä en sure, en pelkää. Minulla on hurmioituneita hengen hetkiä, jolloin sydän laulaa kiitosta, että on saanut kokea tuskan syvyyden, on päässyt aavistamaan, mitä on autuus. Kuoleminen on minulle samaa kuin läpäistä pimeyden verho, siirtyä puuttuvaisuudesta täydellisyyteen. Siksi kaipuuni on vain nousta, rajattomasti nousta. — Miten synkkä onkaan ihmisten tie, joiden vaellus etsikkoaikanaan täällä maan päällä ei ole ollut nousua, vaan vajoamista. Eikö ole niin, että heillä ei ole armoa tuolla puolen, heidän vajoamisensa alati syvemmälle jatkuu, ellei lasikupla ole särkynyt ja suomukset pudonneet heidän silmistään rajan tällä puolen?"

"Olen lopun elämääni päättänyt pyhittää työhön täällä. En lähde täältä. Aikani on odotusta. Olen löytänyt yhteyden Kaikkivaltiaaseen, Jumalaan. Sielussani palaa auringon kirkkaus ja tuli, tunnen taivaasta sydämeeni saapuvan jokahetkisen rajattoman voiman virran. — On huimaavaa ajatella, miten avaruus ja maa, kiertotähdet, aurinko ja kuu ja minä itse, tomuhiukkasista pienin, mutta silti tietoisuuden valon sieluuni saanut, miten kaikki on loputtomasti yhtä sopusointua etsivää ikuisuuden virtaa."

YRJÖ KOIVUKARI

KULTTUURI, JONKA VOIMA KOHDISTUU VAIN MUODON SILAUKSEEN, ON VARARIKKOAAN LÄHENEVÄÄ KULTTUURIA.

Kurjistumisteoriasta onnellistumisteoriaan

Nykyaikaisen ihmisen oikeustajunta sanoo, että jokaiselle lapselle, jokaiselle ihmisyksilölle pitäisi yhteiskunnan puolelta olla taatut samat kehitysmahdollisuudet, näin kasvatus-, koulunkäynti-, asunto-, ravinto-, vaatetus-, terveydenhoito-oloihin nähden. Mutta palkkatason suunnattomat eroavaisuudet eri asteissa tekevät sellaisen mahdottomaksi, varsinkin alimmissa asteissa. Vaikka ymmärretään, että jatkuva tuotannon lisääntyminen on riippuvainen jatkuvasta kulutuksen lisääntymisestä ja kulutuksen suuruus puolestaan on riippuvainen varsinkin alimpien suurilukuisten työntekijäin palkan suuruudesta, pyritään silti johtavalla taholla pitämään alemman työväen palkat mahdollisimman alhaalla. Näin tietysti siksi, että siinäkin asiassa määrää kysynnän ja tarjonnan laki. Kun on työntekijöitä tarjolla, ei oteta huomioon, että kohottamalla palkkatasoa taataan jatkuva kulutuksen lisääntyminen, jatkuva työtilaisuuksien kasvu, jatkuva työvoiman kysynnän kasvu ja siis palkkatason nousu. Tällaisina korkeasuhdanteitten kausina paranee nopeasti valtion ja kuntien talous: köyhäinhoito- ym. menot vähenevät, verotulot lisääntyvät. Kysymme, missä on sitten syy huonojen aikojen toistumiseen? Eikö siinä, että pääoma uudelleen kasaantuu liiaksi yksiin käsiin, suurpääoman keskuksiin ja epäterveen hintojen nousun jälkeen alkaa yritysuskallus vähetä, kunnes ollaan matalan pohjassa, kurjistuminen on huipussa, on pakko avata taas sulut ja päästää raha virtaamaan.

Jos lähdemme ajatuksesta, että kurjuus ja työnantajan ja työntekijän välinen kuilu täytyy olla täytettävissä, on kai alotteita tekevien toimenpiteiden lähdettävä ylhäältä päin, s.o. sieltä, missä on valta.

Yhteiskunta, samoinkuin jokainen yksityinen liikelaitos on eriasteinen työyhteisö, jossa työnjaolla säädellään koneiston kulku, kullakin askelmalla asianomaiseen tehtävään pätevyyden omaavalle vastuu tehtävän onnistumisesta. Luonnollisesti palkan suuruus eri askelmilla on riippuvainen työntekijän tuottavaisuusarvosta liikelaitokselle. Mutta eräs, vielä järjestelmällinen epäkohta on se, että palkan suuruuserot eri arvoluokissa ovat useinkin liian suuret: johtajat nostavat suhteettomia palkkoja, alimpien työläisjoukkojen kustannuksella. Ylhäällä, missä kulutus on joka hetki maksimissa, eivät siellä hallitsevat harvalukuiset yksilöt kykene sitä enää lisäämään. Sensijaan alhaalla, missä suurilukuisten yksilöiden keskellä kulutus on jokseenkin aina äärimmäisessä minimissä, seuraa palkkatason noustessa automaattisesti nopea kulutuksen lisääntyminen.

Tässä on kansantaloudellisesti ajatellen ristiriitojen syvällisin aiheuttaja, joukkojen siveellinen rappioittaja. On otettava huomioon, että työntekijä on elävä ajatus- ja tunnekoneisto, jonka teho on riippuvainen työstä saadun tunnustuksen suuruudesta.

Kansan hyvinvoinnin ilmaisee havainnollisimmin alempien joukkojen palkka- ja elintason nopea nousu. Köyhyys, kurjuus on kulttuurihäpeä. Nuorison keskuudessa ovat entiset luokkarajakäsitykset kaatuneet. Heissä soi terveen omantunnon ääni, siksi syntyy sota isien ja poikien välillä.

Aikamme on koko omistavalle luokalle suurten uhrien aikaa. Sen kyvyssä sovittaa vastakohtia, luopua vanhoista käsityskiteytymistään, tulee ilmi sen terve uudistumisvoima.

Y. K.

RYYSYRANNAN JOOSEPPI

KÄÄNNETTYNÄ VIRONKIELELLE KANSIOTSAKKEELLA RÄBALARANNA JOOSEPPI

SUOMALAISEN TEKIJÄN PIKASILMÄYS KÄÄNNÖKSEEN

RÄBALARANNA JOOSEPPI. Kustantaja Noor-Eesti Kirjastus Tartus. Sivuluku 331. Hinta 4,25 viron kruunua. Kansikuva sama kuin alkuper. suomal. painoksessa. Virontamisen suorittanut Selma Holberg.

Voi rakas Ryysyrannan Jooseppini, mitkä repaleet, räpäleet oletkaan kuoltuasi yllesi saanut! Enpä olisi uskonut, että veljeskansan kieletär käsittää puhtaat ryysyt vain „repaleiksi", „räpäleiksi", jonkunlaisiksi „räpylöiksi", sillä onhan se ihan eri asia. Ryysyt meillä täällä Suomessa voivat näet olla kokolailla eheätkin, mutta repaleet jäävät aina repaleiksi. Ei siis ollut varsin edullista sinulle, oi Jooseppini, että sinulle teetettiin nuttu ja housut eestiläisestä hurstista — nyt luulevat kai siellä Virossa sinua kurjemmaksi risaritariksi kuin oletkaan — olitkaan, sillä vainajahan sinä jo olet, vaikka kuolla kupsahdit (petäjän alle) verrattain vähäisessä iässä — minä, elämäkertasi kirjoittaja, lienen sinua vanhempi, mutta sielultani, ruumiiltanikin sinua nuorempi. Yli 10 vuotta ovat Tartossa ahertaneet sinulle virolaista ulkoasua — nyt se vihdoin tulla tupsahti ja vaikka virontaja Selma Holberg ei ymmärtänyt mitä tarkoitetaan esimerkiksi „rokulilla" tai „ponttuulla" tai „mustalaiskuoharilla", niin toivon sentään, että käännös suurinpiirtein on pätevä.

Mutta suomalaisen Ryysyrannan Joosepin tunnustajain huviksi luokaamme vironnokseen pikasilmäys. Asettakaamme Ryysyrannan Jooseppi ja Räbalaranna Jooseppi rinnakkain ja antakaamme heidän vuorotellen puhua.

— Ryysyranta on torpan nimi. Olisi liian juhlallista, jos sanoisimme, että se sijaitsee jossakin.

— Räbalarand on popsikoha nimi. Oleks liiga pidulik, kui ütleksime, et see asub kusagil.

— Torpan isännän nimi on Jooseppi. Ryysyrannan Joosepin kyllä kaikki tuntevatkin, jotka yleensä tuntevat rämsänrantalaisia ja varsinkin petkelkyläläisiä, Ryysy-Jooseppi eli Jooseppi Kenkkunen on tottapuhuen Petkelkylän keskeisin henkilö, hänet tietävät yhtä hyvin moukat kuin herrat.

— Popsikoha peremehe nimi on Jooseppi. Räbalaranna Jooseppit tunnevad küll kõik, kes üldse tunnevad rämsärandlasi ja eriti Petkelküla rahvast, Räbala-Jooseppi ehk Jooseppi Kenkkunen on tött ütelda Petkelküla keskseim isik, teda teavad niihästi matsid kui härrad.

Näistä alkunäytteistä jo vaistoaa, että käännös on suoritettu sanatarkasti. Jatkakaamme huvin vuoksi:

— Talvi on ja tuiskuttaa. Kinokset seinävierillä kohoavat kohoamistaan. Järvenpuoleisesta akkunasta kurkistaa jo lumivuori sisään. Koko Ryysyranta on valkean ryöpyn vallassa ja paha siivo pihalta on tyystin kadonnut.

— On talv ja tuiskab. Hanged seinaääris aina kerkivad. Järvepoolsest aknast piilub lumimägi juba sisse. Kogu Räbalarand on valge lume möllu võimuses ja mustus on õuest hoopis kadunud.

Tehkäämme otteita hieman realistisemmista kohdista:

— Sus siunatkoon, minkä pöläkän nosti! kuuluu navetasta lehmänmölinän lomasta ja emäntä tuppaa olkitukon lantaluukun aukkoon. Sitten hän kouraisee harmaata hamerepalettaan ja kyykistyy tyhjään parteen. Lehmä töykkää emäntää turvallaan intohimoisesti haluten lisää rehua. „Äpyli! Äpyli! äläkä siinä . . . ei ole nurmia . . . jyrsi parkkia . . . eikö sulle haavankerppukaan kelpaa . . . kato hylyky kun sotkoo jalakoihinsa . . . syö jäkälän moskaa . . . kun et lypsäkään . . !, puhelee Kaisa-Reeta häärien puolipimeässä, pahanpäiväisessä navetassa.

Tämä repliikki raikuu viroksi, kuten seuraa:

— Jessas halasta, mihuke maru! kuuldub laudast lehma inisemise vaheajal ja perenaine topib õletuusti sõnnikuluugi auku. Siis ta kahmab oma halli seelikuräbalat ja kükitab latrisse. Lehm töukab perenaist koonuga, tahtes kirglikult söödale lisa. „Äpyli! Äpyli! ära seal . . . ei ole heinu . . . näri puukoort . . . kas sulle haavaoksadki ei kõlba . . . näe mul sunnikut, kui sotkub jalge alla . . . söö pödrasamblaprahti . . . ise ei lüpsagi . . " räägib Kaisa-Reeta askeldales poolpimedas viletsas laudas.

Hauska tätä veljeskansan käännöstä on lukea, ottipa minkä kohdan tahansa. Esimerkiksi:

— Kahvia, pirsetti, minä kiehautan tälle Jooseppi rievulle, ikävä sun on olla, kun niin pitkälti olet tuiskukelissä kelkkaillut!

— Kohvi, pärglit, mina keedan selleb Jooseppi vaesekesele, halb sul on olla, kuin nii kaugelt oled tuisan teega kelgutanud!

— Älähän hätääsi kuole, Kenkkunen! Yhteiset on köyhän saatanan asiat. Eikös olekkin — mitääh?

— Ära sa hädasse sure, Kenkkunen! Ühised on vaese saadana asjad. Kas põle või miseh?

Otetaanpa kielinäytteitä pontikankeitosta.

— Pul-pul-pul! pani pontikka, kun pulloihin putosi.

— Pul-pul-pul! tegi puskar, kui pudelisse langes.

— Puita padan alle ei enää lisätä, mutta valtavana hehkuu hiilos. Hiljaisuus . . . sydänyön syvät tunnelmat. Pul-pul! Mitä on ihmisen elämä? Miksi yövalvojan täytyy peljätä päivän valoa? Miksi sama aine, minkä yhteiskunta määrää saatavaksi apteekista keskellä Jumalan kirkasta päivää, muuttuu kirotuksi, kun sitä korven köyhä yön pimeydessä pienten lastensa pelastamiseksi kuolemasta, oman kunniansa uhalla valmistaa? Pul-pul! Tänäkin yönä jossakin siellä pääkaupungin kivipalatsissa hännystakkiset herrat ja silkissä sihisevät naiset kilistävät kirkkaita, väkeväsisältöisiä kristallimaljojaan huudelleen eläköötä isänmaalle ja köyhälle Suomelle . . .

— Puid enam paja alla ei panda, kuid vägevalt hööguvad söed. Vaikus . . . südaöö sügavad meeleolud. Pul-pul! Mis on inimese elu? Miks öösi ärkvel olija peab kartma päevavalgust? Miks sama aine, miss ühiskond määrab saadavaks apteegist keset Jumala selget päeva, muutub neetuks, kui seda laane kehvik öö pimeduses oma väikeste laste näljasurmast päästmiseks valmistab, enda au kaalule pannes? Pul-pul! Tänagi öösi kusarad ja siidis sahisevad naised kilistavad krisrad ja südis sahisevad naised kilistavad kristallpeekreid, hüüdes elagut isämaale ja vaesele Soomele . . .

Sanatarkkaa totisesti on käännös — sukuhenki siinä tuulahtelee — ei vieraista kielistä näin sana sanalta voisi käännöstä kieritellä.

Otetaanpa summamutikassa vielä vastikkeita:

— Voi herrajessus! murisi vanha Reeta ämmä nurkassa: tämä tästä nyt tuli, kun rupesit maistelemaan . . .

— Oi Issand Jessuke! urises vana ämm Reeta nurgas: sellest see nüüd tuli, et kukkusid napsitama . . .

— „Viina, tarpeeksi juotu, ilahuttaa ihmisen ruumiin ja sielun", sanoo Syyraki.

— "Viin, parajasti joodud, röömustab inimese ihu ja hinge", ütleb Jeesus Siiraki raamatus.

En malta olla ottamatta Joosepin ja vallesmannin yhteiskylvystä virolaista vuorokeskustelua (sen ymmärtää jotakuinkin suoraan):

— Anna mina ropsin vihaga!
— Ära sa rabele, esiteks peab higistama.
— Kuid võtame väikesed tropid esiteks.
— Võtame peale. Nüüd see alles maitsebki.
— Niisugune on mul saun. Oled sa enne vihtlen rehtes? (riihessä).
— Ei, töepoolest mitte.
— Tahad veel leili?
— Läigata!
— Ah-ah kui hea see tundub patusele narale. Otse närib kohe.
— Pöntsata pepule! komandab Jooseppi. (Pyllähdä . . . jne.)

Ja vallesmann pöntsatas.

— Kas karastame?
— Viska veda pisut . . .
— Kas veel?
— Ära punases pörgus! kuuldus lavalt, kus köhn vallesmann kimardus kui madu vipelgapensas, pigistades kämblaid vastu nägu.

Erinomaisesti on virontaja suoriutunut myös kaikista kirjan lauluista ja runoista:

Ken lemmi ei viiniä, naista ja laulua,
Hän koskaan ei käydä saa elämän koulua,
Hän sokkona kulkee ja narriksi jää
Ja tyhjääkin tyhjempi narrin on pää!

— Kest viinast ja naisest ja laulust ei hooli
Ei see iganes tunda saa elukooli,
Kui söge ta könnib ja narriks ta jääb
Ja tühjemast tühjem on narriksel pää!

Toinen runokäännösnäyte:

Sen silkkihuivin, jonka mulle annoit
Sen punaraitaisen . . . jne.

— Selle südivalli, mille kulle aa-ndsid
See-lle punaa-ää-rise!
Selle saad sa võtta taa-gasi,
Sun rei, sun rei, sun fralilalilei
Ja andaa paa-re-mal!

Miltäs kuulostaa tunnettu Tatu Pekkarisen kupletti viroksi:

Illalla mänin minä Iitan aettaan jne.

— Läksin mina õhtu oma Iida aita,
ukse panin hoolega haaki;
Aga Iida mulle ütles et: oled sina totar,
et sul häbi oleks, seda ei näegi.
Jala-jallaijaa . . . jne.

Olisi lukemattomia muitakin meitä suomalaisia huvittavia kielikäännösnäytteitä tässä

kirjassa, mutta riittäköot ylläesitetyt, joihin lisäämme vain suoraan viroksi sarjan Joosepin kuuluisasta syntirekisteristä:

Taivalik Rämsaranna Räbalakehvikute Paturegister:

Ajanud kiusa emaga . . .
Röövinud öestelt pedakaleiva pooliku . . .
Hüüdnud noorena Kuradit appi . . .
Meelega rebinud oma räbalaid . . . (tässä siis repaleita revitään — suomenkielessä ryysyjä, josta aluksi huomautimme).
Kakelnud . . . (tapellut).
Suitsetanud salaja nurga taga . . .
Visannud oma Piibli sönnikuhunnikusse (tunkiolle).
Sülitanud kirikupörandale (sylkenyt kirkonlattialle).
Rüübanud trotsivalt ülelii piiha armulaua viina . . . (ehtoollisviiniä).
Maganud tüdrukutega heinäküünis ja kirikulaadal ilma armastuseta . . .
Mitmesugusid juletuid (sekalaisia törkeitä) pahategusid . . .
Tahtlikust haisemisest avalikes kohis (julkisilla paikoilla) . . .
Oma naise nutustamisest (vaimonsa itkettämisestä).

Sangen onnistuneen syntirekisterikäännöksen jälkeen vielä vähän vertauksia:

— Pitääkö minun kylvettää akkaväkikin?, kysyi hän hämmästyneenä.

— Kas mul tuleb naisterahvaidki vihelda?, küsis ta hämmastunult.

— Sepä tietty, tuimistui tirehtööri. — Täällä Taivaassa ei sukupuoli tule kysymykseen.

— See on ju teada, ägestus direhtor. — Siin Taevas sugupool ei tule küsimusse.

— En rupea, en! kiljui Jooseppi.

— Ei hakka, ei! kiljus Jooseppi.

— Mitä hemmettiä, kehtaatko vastustaa Taivaan valtakunnan päiväkäskyä?

— Mis pörgut, kas tihkad Taevariigi päevakäsule vastu hakata?

— Jooseppi Kenkkunen raappi niskaansa.

— On kolme vaimonpuolta — jupisi hän — joita, jos nekin tänne tupsahtavat, en ikipäivinä ilkeä ruveta kylvettämään.

— Jooseppi Kenkkunen kraapis kukalt.

— On kolm naisterahvast — ümises ta keda, kui needki siia kopsatavad, ei ilmaski söanda vihelda!

— Kutka he ovat? uteli Bux.

— Kes need on? päris Bux.

Jooseppi änkytti — Jooseppi kogeles:

— Karihtaneeme Amanta — Haukkuranna eit — ja vana postipreilna . . .

Herra vörvalttari purskahti nauruun — — — Härra direktor purskas naerma ja haaras taevase telefoni kuldse könetoru (taivaan kultaiseen puhelintorveen):

— Halloo. Kas on Taat ise? Siin teises otsas on Bux. Kuule nüüd imet, Püha Vend, et see Kenkkude Kenkku keeldus hakkamast saunameistriks — ei tihkuvat vihelda kolme kodukoha eite, kui need juhtuvad Taeva pääsma. Mis pagana mängu nüüd talle arvata?

— Hömm. Kuulut saavan mennä riihtä tappamaan. Meillä puidaan paljasta vehnää. — Ala laputtaa!

— Hömm. Sa nagu kuulukse, vöid minna reht peksma, meil peksetakse puhast nisu. — Lase jalga!

Näin mainiota "lasettamista" kuhisee koko kirja.

Virolainen käännös loppuu seuraavilla riveillä:

See oli Räbalaranna Jooseppi surmauni. Meches näis olevat veel pisut hinge, kui ta pumkangiga väänates pealekukkunud pedaka alt vabastati. Kuid se alsamas ta juba puhus oma viimse hingetömbe.

Aniharvinainen suomalaista sanontaa jäljittelevä kielenkäyttö seuraa uskollisesti romaanin viimeiseen pisteeseen.

Veljeskansamme Viro tuolla lahden takana on siis siepannut meiltä „Ryysyrannan Joosepin" aivankuin elävänä omalle puolelleen ja painanut hänen päähänsä kuihtumattoman seppeleen.

Tekijänä on minulla suuri kunnia kiittää hyvin suoritetusta kirjallisesta työstä!

Turjanlinna, pääsiäisenä 1937.

ILMARI KIANTO

Yön säveliä

ON ILTA, UNEEN HIMMENEVÄ.
LUOKSEIN SAAPUU
YÖN HUILUÄÄNET, HELLÄT, SYVÄT,
MAAN PIIRIIN, LEVOTTOMAAN,
RAUHAA TUODEN.

TAIVAAN SINILAKEEN,
USVAHARSOIN SUOJIIN,
POHJATTOMIIN,
TÄHDET HUKKUU.
EI RAUHAA MULLE,
MIN VEREN POLTE,
TUO ELON ALKUHEHKU, KUUMA,
AIN' SUONISSANSA SOUTAA.
ON EESSÄIN AAVAT, SYVÄT.
YÖ HENKII UUTTEN
KOHTALOITTEN
KUUMAA KUISKAILUA.

YRJÖ KOIVUKARI.

JUURAKON HULDA

OULUN NÄYTTÄMÖLLÄ

Oulun Näyttämö aloitti syysnäytäntökautensa lupaavin entein. Sanomalehdistölle annettu, tulevaa näytäntökautta varten suunniteltu ohjelmavalinta osoitti jo teatterin uudistuneen suuntapyrkimyksissään sen uskaltautuessa astua luomaan kansalliselta pohjalta kohoavaa taiteellista teatteria. Ja teatterin syyskauden avajaisnäytäntö todisti ohjaajan tietoisen pyrkimyksen suunnan kohdissa, missä "Juurakon Huldan" sosialistinen tendenssi liian räikeästi heikentää näytelmän taiteellista tehoa.

Arvostellessa itse näytelmää tuntuu pakostakin siltä kuin tekijä olisi näytelmäänsä kirjoittaessaan ollut epävarma, mihin suuntaan kehittelee Huldan sisäisen kehityskaaren loppuratkaisuja lähestyttäessä. Jos tekijä olisi karsinut näytelmästään pois kokonaan sen keinotekoiselta vaikuttavan sosialistisen tendenssin ja antanut loppuratkaisuissa Huldan kyetä toimimaan vähän valistuneemmin, olisi kehittyneemmällekin yleisölle jäänyt Huldasta sympaattisempi kuva ja näytelmän taiteellinen taso olisi suuresti voittanut. Mutta ehkä tekijä on tarkoittanutkin kuvata elämän tavallista sisäistä rapistumistapausta ihmislasten kohdalla, kun he vanhenevat: Hulda muuttuu karkeammaksi, kun viisastuu. Hulda ei kasvanut sisäisesti, vaan näytelmä jäi eräänlaiseksi piikasielun kehitystarinan kuvaukseksi.

"Juurakon Huldan" kiipeämistarina ei täytä läheskään "Niskavuoren naisten" sisäistä tasoa. Odotamme Hella Vuolijoen näyttävän voimansa todellisen puhtaan ja syvän sielundraaman alueella.

Oulun Näyttämön esitys oli kauttaaltaan oivallista. Näyttämön päätehtävä lankesi luonnostaan rva Lehtoselle ja näyttelee hän Huldallaan, Niskavuoren emännän roolin lisäksi, oululaisen yleisön tietoisuuteen. Miedontamalla roolin karkeutta tehostaisi hän sen sisäistä vaikuttavuutta ja tekisi mielestäni positiivisen palveluksen näytelmän tekijälle.

Y. K.

MYÖS LIIKE-ELÄMÄ ON RUNOUTTA, KORKEAMPIEN LAKIEN MAAILMAAN SIDOTTUA. SEN TAJUAVAT AINA LUOVAT, YLEMMÄN JÄRJEN LAHJOILLA VARUSTETUT LIIKEMIEHET.

Pyörivä hyrrä

Äsken veljen painon
sadaks' puntarisi sanoi.
Painoi sormi nappulahan,
sanoa en taida
pirun vaiko taivaan Herran
sota nollaks'
muuttui puntarissa.

Y. K.

Taistelevat kulttuurilehdet ja johtokuntasedät

Kaikki elävän hengen puolesta taistelevat sivistyslehdet ovat aina johtokunta-setien vihaamia. Samanaikaisesti kuin joku heidän etujaan ajavalle äänenkannattajalle myönnetään suorastaan kymmenien tuhansien avustuksia toimitustyötä varten, saavat aatteensa puolesta taistelevat vapaat sivistysjulkaisut joka hetki kamppailla elämästä ja kuolemasta.

Leipäpappeus on meidän maassamme julistettu oikeudeksi. Siksi jokainen vapausajatus on vihattu.

SISÄLLYS:

Takoja, runo, Eino Pitkäkoski. — Uuden runouden olemus, Lauri Heles. — Kirjailijat puhuvat, Ilmari Kianto. — Avatusta pöytälaatikosta, Y. K. — Runoja, Vilho Hyttinen, Pauli Lähde, Lauri Heles, Mauno Manninen, Eino Pitkäkoski. — Lasikupla, novelli, Yrjö Koivukari. — Ryysyrannan Jooseppi käännettynä viron kielelle, Ilmari Kianto. — Kurjistusmisteoriasta onnellistumisteoriaan, Y. K. — "Juurakon Hulda" Oulun Näyttämöllä, — Y.m.

VÄHÄN POLITIIKKAA

JA MUUTAKIN

Työläis- ja talonpoikaishallitus.

Täytyy tunnustaa itsepäisimmänkin, että "työläis- ja talonpoikaishallituksemme" osoittaa huomattavaa kaukonäköisyyttä. Mutta on muistettava, että elämme nousukonjunktuurin löysää aikaa. Politiikan voima on aina ollut rahan voimaa, siinä sen menestys ja siinä sen — likaisuus. Mitähän tuumisi esim. Santeri Alkio nykyisestä menosta?

Osakuntapakko.

N.s. osakuntapakon poistamisella on käsittääksemme ainakin yksi moraalisesti kannustava vaikutus: mitä ei saada pakolla, se on saatava vapaehtoisuudella.

Osakunnat ovat olleet läpi koko kansamme kulttuurihistorian niitä pajoja, joissa kajahtelevat tulevaisuutta luovat aatteen sanat.

Odotamme uuden hengen heräävän osakunnissamme.

Kirjailijaryhmä "Kiila."

Seuraillessa Kirjallisuuslehden ja Tulenkantajain samoin kuin myös Kirjailijaryhmä "Kiilan" edesottamuksia, alkaa ihmetellä suomalaisen sisun jukuripäisyyttä, kuinka kauan he jankuttavat yhtä ja samaa. Mutta alemmuuskompleksikin on samalla ylpeyskompleksi. Pohjalla vaikuttaa eetillinen voima, joka kieltää ottamasta rahaa hallituslähteistä, missä pirautetaan toisella kädellä, kuristetaan toisella ja näin vajotaan yhä syvemmälle. — Rahan ja auktoriteetin suojaan vetäytyvä jesuiittamaisuus on häpeällisintä. Sellaista ylemmyyttä ovat varmaankin saaneet kokea Kirjailijaryhmä "Kiilan" nuoret taistelijat, mutta silti he julistavat "terveen materialismin" valtaa. On enemmän kuin vaarallista oikeaoppisen kirkon, isänmaan, ym. kunniallisuuden ja hyvien tapojen kauppiaille, jos suomukset putoavat työväen nuorten edustajain silmiltä ja he kuuntelevat syvintä kutsuaan ja kääntyvät kansallisen itsetunnon uudistustielle. Silloin voivat nuorison kädet ojentua barrikaadien yli ja syntyä sellaista, mitä ei ole vielä edes aavistettu.

AHJON

seuraava numero ilmestyy joulukuun puolivälissä.

Oulun

Uutta Apteekkia

SUOSITELLAAN

- *Sairastuessanne nauttikaa lääkkeitä ajoissa, että kauan eläisitte maan päällä!*

AHJO

on terveen todellisuusidealismin puolesta taisteleva maailmankatsomuslehti. Lukekaa, tutkikaa, esitelkää ystävillenne.

Kihlat ja kellot

sekä muutkin koruesineet ostatte edullisesti

Kultaseppä

O. Eiramalta

Oulu, Isokatu 34 — Puhelin 3065

A. Salopuron

Leipuriliike

Puh. 2651

Oulu, Uusikatu 20

E. A. Lahti

Kello-, kulta- ja hopeateostenliike

Pakkahuoneenkatu 15

Puh. 3243

*

SUOSITELLAAN

oy Puuseppä
OULUSSA

MAAN VANHIN JA TUNNETUIN
PUUSEPPÄTEHDAS

HAMMARIN
SÄHKÖLIIKE
OULU

Suurin ja monipuolisin liike alallaan POHJOIS-SUOMESSA ~ Perustettu 1909

ALBERT KYLMÄNEN
LEIPOMO JA KONDITORIA
OULU
ISOKATU 50 ◆ PUHELIN 2327

Leijona Terva-Pastilli 3:—

ÄLKÄÄ UNOHTAKO, että yskänpastilli joka todellakin auttaa, on

LEIJONA
TERVA-
PASTILLI

O.Y. MERIJAL - OULU

Leijona Terva-Lakritsapastilli 3:—

● KENKÄKAUPPA
·PASA
● Omist. Aili Pasanen
OULU
Pakkahuoneenk. 9
Puhelin 3466

OULUN KAUPUNGIN SÄÄSTÖPANKKI
TALLETUKSET 66 MILJOONAA

KIRJOLA OY
KIRJAPAINO
Pohjois-Suomen vanhin ja suorituskykyinsin kirjapaino
HINNAT KOHTUULLISET

● PARHAITA mitä maapallon suurin radiotehdas on valmistanut, saatte meiltä
● PHILIPS-vastaanottimet saadaan nyt edullisin 18 kuukauden vähittäismaksuehdoin
O. SNELLMAN'IN RADIOLIIKE
Oulu, Nummik: 32 - Puh. 2463